

Jámbor Gellért

Büntető Eljárásjogi és Büntetés-végrehajtási Jogi Tanszék

Témavezető: Finszter Géza egyetemi tanár

A szervezett bűnözés és a kábítószer-kereskedelem kapcsolata

Problémafelvetés

„A szervezett bűnözés egyre inkább fenyegeti a társadalmat. A bűnözői magatartás már nem csak magánszemélyek, hanem szervezetek jellemvonása is, amely behatol a polgári társadalom egyes szerveződéseibe, mi több, a társadalom egészébe is. A bűnözés egyre inkább szervezkedik az országhatárokon túl, kihasználva az áruk, a tőke, a szolgáltatások és a magánszemélyek szabad mozgását is. Az olyan újítások, mint az Internet és az elektronikus bankügyintézés a bűnelkövetés, vagy abból keletkező profit látszólag törvényes tevékenységekbe történő átvitelének különösen kényelmes eszközévé válik.”¹

A szervezett bűnözés kialakulásánál belső és külső társadalmi okok játszanak közre. A belső társadalmi okok közé sorolhatók többek között az alábbi tényezők:

- Kielezeten rossz társadalmi, gazdasági helyzetben lévő társadalmi rétegek kitörési lehetőséget keresnek, pl. elszegényedtségben, elnyomásban, szegregációban élő rétegek, kisebbségek, a társadalom által nem befogadott migráns rétegek.
- Kedveznek továbbá a szervezett bűnözés kialakulásának a gyors, nagy társadalmi átalakulások, ahol bizonyos rétegek elszegényednek. Ilyen változásként jelentkezett a XX. század végén a Szovjetunió összeomlása és a volt szocialista országokban lejátszódott változás.

A külső okok közül a közelmúltban és napjainkban az alábbiakat említhetjük:

¹ Európai Tanács: A szervezett bűnözés elleni küzdelemről szóló cselekvési terv (1997. április 28.)

- Külső destabilizációs tényezők, így pl. polgárháborúk, nemzeti, etnikai feszültségek, háborús, polgárháborús szomszédság, regionális vagy átfogó gazdasági válság, természeti katasztrófa;
- A globalizáció, és ennek regionális vetülete Európában, az egységesülés: a határokon az ellenőrzés lebontása, egységes feltételekkel, nagy felvevő piaccá váló térség – és az ebből adódó, a szervezett bűnözés mozgását, fejlődését segítő faktorok: a bűncselekményből származó haszon más országban realizálása, tisztára mosása, befektetése vagy a felelősség alól való kibújás más országba való áttelepüléssel. De éppen így kihasználható az országok közötti helyszínváltás a szervezés, irányítás, megvalósítás más helyszínekre telepítésével;
- Mindezekhez hozzájárul a technológia, a közlekedés rendkívül gyors fejlődése, amely a megvalósítás soha nem látott lehetőségeit hozza, és új dimenziókat nyit.²

A szervezett bűnözés fogalma

A szervezett bűnözés fogalmára nincs átfogó, minden szervezett bűnözői csoport törvényellenes tevékenységére érvényes megfogalmazás. Általánosságban azonban leszögezhetjük, hogy a szervezett bűnözés lényegében a társadalom összébűnözésének sajátos alstruktúrája, amelyet azoknak a hivatásos bűnözőknek a bűncselekményei képeznek, akik valamely társulás tagjaként (vezetőjeként) tervszerűen, tagolt munkamegosztás és magas fokú konspiráció mellett valósítják meg a bűncselekményeket.

Hivatásos bűnöző pedig az a bűnelkövető, aki az életviteléhez szükséges anyagi eszközök egészét vagy nagyobb hányadát professzionista szemlélettel, a legkorszerűbb eszközök és módszerek alkalmazásával, foglalkozásszerűen folytatott bűnös tevékenységgel biztosítja.³

A szervezett bűnözés legális és illegális árut és szolgáltatást nyújt a legális és illegális piacon. Ahol nincs erre kereslet/piac, ott a szervezett bűnözés sincs jelen.⁴

² BERTA Krisztina 2006.: 423, 430-431.

³ TREMMEL Flórián – FENYVESI Csaba – HERKE Csongor 2009.: 424.

⁴ BERTA Krisztina 2006.: 423.

A szervezett bűnözés kriminológiai és kriminalisztikai ismérvei

A szervezett bűnözés legfontosabb elemeit az alábbiakban ragadhatjuk meg:

- hivatásos bűnözők: társult tagjai foglalkozásként, mintegy vállalkozásként űzik tevékenységüket;
- racionális bűnözési forma: mind a bűncselekmények tervezését, mind azok végrehajtását tudatos tervezés jellemzi, gyakran szerepelnek tippadók, illetve specialisták (szakértők);
- kiépített szervezeti rendszer, hierarchikus, paramilitáris szervezeti struktúra, logisztika jellemzi;
- tagolt munkamegosztáson alapul, amelynek kettős következménye:
 - az elkövetés hatékonysága fokozódik;
 - a felderítés számottevő nehézségekbe ütközik;
- magas belső és külső konspiráció jellemzi, amely szigorú életviteli szabályok betartását követeli, egyben az álcázás eszköze;
- a szervezett bűnözés maga legális és illegális üzleti tevékenységben manifesztálódik, ezeket vagy vállalkozásként működtetve, vagy legális vállalkozások felhasználásával végzik;
- gazdasági értelemben szoros a kapcsolat a legális gazdasággal, jellemző kísérőjelensége a pénzmosás;
- nemzetközi jellegű, mind a helyszín, mind az együttműködő kapcsolatok, mind a felvevő piac átlép az országhatárokon.⁵

A szervezett bűnözés egyik fontos területe a kábítószer-kereskedelem, amelyet az Európai Unió a bűnszervezetekről szóló együttes fellépésében is akként jellemzett, mint amelyik fokozott együttműködést követel a tagállamoktól.⁶

A szervezett kriminalitás kétféle módon valósulhat meg, a bűnözés a maga számára szervezetet hoz létre, vagy meglévő és jogszerűen működő szervezetet használ fel bűnös célok megvalósítására. Ennek alapján a szervezett bűnözés kétféle csoportosítását állíthatjuk fel.

a) A racionális szükségletkielégítő közönséges bűncselekmények bűnszervezetben történő megvalósítása adja a szervezett bűnözés egyik nagy kategóriáját, amelyet hívhatunk *konfliktusos szervezett bűnözésnek*. Ezek olyan bűnszövetségek, amely konspirált erőcsoportosulásként

⁵ BERTA Krisztina 2006.: 424.; TREMMEL Flórián – FENYVESI Csaba – HERKE Csongor 2009.: 424.; valamint Dr. Finszter Géza – dr. Mészáros Ádám 2012.: 6.

⁶ BERTA Krisztina 2006.: 426.; TREMMEL Flórián – FENYVESI Csaba – HERKE Csongor 2009.: 424-425.

működnek. A konfliktusos szervezett bűnelkövetéseknek mindig van közvetlen sértettje, a bűnüldözés által jól kontrollálható és a szituációs bűnmegelőzés hagyományos eszközeivel jelentős mértékben megelőzhető. Azonban magukon viselik a természetes bűncselekményeknek azt a sajátosságát, hogy miközben hatékony ellenőrzés alatt tarthatóak, sem okos gazdaságpolitikával, sem jóléti szolgáltatások bőségével nem szüntethetők meg.

b) A racionális szükségletkielégítő, legális vállalkozások bűnös célokra való felhasználását nevezhetjük *konszenzusos szervezett bűnözésnek* is. Olyan eredendően legális vállalkozások, amelyeket a szervezett bűnözés a maga céljaira felhasznál. Ez utóbbihoz sorolható a gazdasági bűnözés valamennyi szervezett formája, az egész feketegazdaság. Mindebből adódik az is, hogy a konszenzusos szervezett bűnözés szélesebb fogalom a gazdasági bűnözésnél, de a gazdasági deliktumok jelentős részét csak szervezeten lehet elkövetni. A konszenzusos bűnös organizációk jellemzője, hogy legális szükségletekre építenek, a szabad piac adta lehetőségeket használják ki bűnös módon, majd pedig az így szerzett vagyon legalizálására törekednek. Ezeknek a bűncselekményeknek rendszerint közvetlen sértettjük nincsen, a bűnüldözés nehezen kontrollálja és a szituációs prevenció hagyományos eszközeivel nem megelőzhető. A szervezett bűnözésnek ez a legveszélyesebb megjelenése, amely tömeges elterjedése esetén képes megbénítani az alkotmányos rendszerek működését.

A konszenzusos bűnözés a piaci törvényeknek engedelmeskedik, térnyerése jelentősen függ a kereslet-kínálat alakulásától, a hiány és a bőség aszimmetrikus eloszlásától, a gazdaság erejétől, szerkezetétől és annak szabályozottságától, a hitel és vámpolitikától és az adórendszerrel is. A szervezett kriminalitásnak ez a vállalkozói iránya adja ennek a bűnözésnek a racionális oldalát és teremti meg a sebezhetetlenség mítoszát. Mivel a feketegazdaság is ugyanazokra a pozíciókra tekint, mint a legális, állandó törekvése a vele való kapcsolatteremtés. Ennek a sajátos anyagcserének két iránya lehetséges. Az egyik, amikor kilép az illegalitásból és a törvénytisztelők világába kér bebocsátást, ez pedig tipikusan a pénzmosás egyik értelme és célja. A vagyonok kifejlesztése különösen akkor kifizetődő, ha az adó-, a hitel- és pénzügyi politika a legális vállalkozási formákat jelentősen vonzóbbá teszi a nagy nyereségekkel kecsegtető, de súlyos kockázatokkal járó illegális formáknál.

A másik út az, amikor a bűnöző csoport a törvényt képviselő partnert teszi cinkossá, így kihasználva annak lehetőségeit és kielégítve saját

szükségeit. Ezért járul a bűnöző vállalkozásokhoz szinte mindig korrupció.⁷

Az illegális kábítószer-kereskedelem esetében álláspontom szerint a szervezett bűnözésnek mind a konfliktusos, mind a konszenzusos jegyei megfigyelhetők. A konfliktusos szervezett bűnözési forma jellemzőiből magán viseli a nagyfokú konspirálást, hiszen a termék és a szolgáltatás büntetőjogi tilalom alá esik, nem pályázhatnak állami megrendelésre, nem kérhetnek védelmet vagy jogorvoslatot szerződészegés, megkárosítás, csalás sértettjeiként, illetve ha piaci magatartásukkal összefüggésben erőszakos bűncselekmények, továbbá pénzügyi és/vagy gazdasági bűncselekmény áldozataivá válnak.⁸ A szervezett bűnözés egyes csoportjai között véres konkurencia harc folyik. A szervezeten belül sem kímélik a résztvevők egymás életét, különösen, ha valamelyikükkel kapcsolatban felmerül az árulás gyanúja.⁹ Az illegális termékekkel kereskedőknek mindig ébernek kell lenniük, hiszen állandó veszély fenyegeti őket, hogy a hatóság észleli a tevékenységüket és letartóztatja őket. A kábítószer-kereskedelem minden szereplője ezért úgy szervezi és irányítja üzleti tevékenységét, hogy minimalizálja a sebezhetőség, a lebukás kockázatát. Ennek egyik legbiztosabb eszköze, hogy a „cég” humán erőforrása erősen korlátozott és szelektált: az alkalmazottak rokonokból és közeli, megbízható barátokból álló hálózatot alkotnak; a másik pedig az, hogy az üzletfelek köre rendkívül szűk és kívülállók számára nehezen elérhető. Alapvető érdek, hogy a kereskedő, forgalomba hozó és a fogyasztó személyek kapcsolata ne legyen feltárható.

A konszenzusos szervezet bűnözés jegyeiből az alábbiakat viseli magán az illegális kábítószer-kereskedelem: kriminológiai értelemben áldozat nélküli bűncselekményekről beszélhetünk. Olyan felnőtt polgárok között létrejövő csereüzletről van szó, amely iránt jelentős igény mutatkozik, ugyanakkor a jog által tilalmazott javakat, szolgáltatásokat foglalnak magukba. Hiányzik a társadalmi konszenzus, amely világosan tükröződik az olyan törvényekben, amelyek büntetni rendelik pl. a kábítószer-használatot. Az áldozat nélküli bűncselekmények azokra a helyzetekre korlátozódnak, amelyekben az egyik személy kap valamit egy másik személytől, egyenes és korrekt csereüzlet formájában, ahol a javak vagy a személyes szolgáltatások társadalmilag helytelenítettek és jogilag tiltottak. Az illegális kábítószerpiac számos hasonlóságot mutat a legális piacokkal. Itt is vannak eladók és vevők, nagykereskedők és kiskereskedők, importőrök és disztribútorok, árstruktúrák, egyensúlyi

⁷ Dr. FINSZTER Géza – dr. MÉSZÁROS Ádám 2012: 7-9.

⁸ RITTER Ildikó 2013.: 72-74.,79.

⁹ Dr. KERTÉSZ Imre 1995.: 31.

helyzetek, profitok és némely esetben veszteségek. A drogpiacon működésének ismerete, valamint a mikro- és makrogazdasági változásainak folyamatos figyelemmel kísérése elengedhetetlen az ilyen ügyekben eljáró jogalkalmazó számára. Azzal is tisztában kell lenni, hogy az illegális drogkereskedelem nem más, mint üzleti tevékenység, hatalmas profittal. Éppen ezért az elkövetők, elkövetői körök komoly konspiratív piacszervezéssel és piaci magatartással, valamint finansziális beruházásokkal védik szervezetüket és tevékenységüket.¹⁰

További fontos jellemzője a kábítószer-bűnözésnek, amely szintén a konszenzusos szervezett bűnözési formának a jegyeit viseli, hogy olyan nemzetközi bűnözésről beszélünk, amely határok nélküli és a korrupció sajátos területét jelenti.¹¹ Az ENSZ Kábítószer és Bűnözés Elleni Hivatala (UNDOC) és a Nemzetközi Monetáris Alap (IMF) becslése szerint az illegális drogkereskedelemből származó haszon mintegy 600 milliárd dollár volt 2010-ben, amely a világ kereskedelmének 7,6%-át teszi ki. Megközelítőleg 1,5 trillió dollár drogkereskedelemből származó pénzt mostak tisztára jogszerűen működő vállalkozásokon keresztül, amely a világ GNP-jének 5%-a. A kábítószer-kereskedelem a legprofitábilisabb önálló szektorként működik a feketegazdaságban. A nagyobb szervezett bűnözői csoportok bevételük mintegy 70%-át kábítószer-kereskedelemből szerzik. A transznacionális és a helyi szervezett bűnözői csoportok azért folynak bele a kábítószer-kereskedelembé, mert ez az az iparág, ahol a legrövidebb idő alatt a legnagyobb profit maximalizálható.

A termék árát befolyásolja az előállítási, a szállítási és az elosztási költségen és a kereskedő hasznán kívül az a rizikó vagy kockázati költség is, amelyet a diler azért vállal, hogy az illegális terméket a fogyasztóhoz eljuttassa. Ez esetben is igaz, hogy minden termék annyiért adható el, amennyit a vásárlók hajlandók megfizetni érte. A kábítószer-kereskedők olyan termelési és elosztási stratégiát, direktmarketinget dolgoztak ki, amely eltérően a legitim árucikkek termelésétől és forgalmazásától, kalkulálnak az igazságügyi hatósági beavatkozások miatti veszteségekkel, illetve az igazságszolgáltatással, valamint az egyéb hatóságokkal kapcsolatos egyéb kiadásokkal. A kábítószer-kereskedők elosztása *multilevel marketing* (többszintű értékesítés) vagy *network marketing* (hálózati kereskedelem) értékesítési formában történik. A vásárlás-ösztönző marketingformák lényege, hogy az értékesítést a vállalattal, a kábítószer-előállítójával és/vagy nagybani elosztójával alvállalkozói szerződésben lévő értékesítők vagy hálózatépítők végzik, személyes fogyasztással,

¹⁰ RITTER Ildikó 2013: 72-74.,79.

¹¹ CSÍK Attila 2003.: 208.

illetve az ismerősöknek történő ajánlással. Az értékesítést a független termékgalmazókból álló, többszintű érdekeltségi viszonyok alapján felépülő hálózat folytatja, mely a terméket vagy a szolgáltatást közvetlenül, direkt módon juttatja el a fogyasztókhoz.

A kábítószerrel kapcsolatos *network marketing* során a tevékenységet és a piaci szereplőket veszélyeztető kockázati tényezőket (pl. rendőrség, határrendészet intervenciói) igyekeznek elkerülni az elkövetők. Ezt részben a legális üzleti tevékenységnél konspiratívabb marketinggel és akár kenőpénzek alkalmazásával is biztosítják.¹² A kábítószer-bűnözés a számára fontos országokban törekszik korrumpálni az államapparátust, különösen nagy áldozatokra képes a rendőrség, a vámőrség és az igazságszolgáltatás megvétele érdekében. A New Yorkban elharapózott rendőri bűnözés kivizsgálására alakult bizottság kénytelen volt megállapítani, hogy a kábítószer-bűnözés átalakította a rendőri korrupció hagyományos formáit. Míg azelőtt a rendőrfőnökök kaptak kisebb ajándékokat vagy pénzösszegeket különböző szabálysértések (utcai szerencsejáték, prostitúció) elnézéséért, addig a narkobiznisz eljutott magasabb parancsnoki beosztásokig és rendőri egységek korrumpálásáig is. Ahol nem sikeres a lepénzelés, ott az erőszak következik: Kolumbiában több mint 2000 rendőr és 250 bíró vesztette életét a kábítószer-bűnözés elleni harcban.¹³ Ez utóbbi tényező viszont a kábítószer-kereskedelem konfliktusos szervezett bűnözési jegyeire hívja fel a figyelmünket.

A jelenlegi disztribúciós struktúra világviszonylatban rendkívül színes képet mutat, valamiben azonban kontinensektől függetlenül megegyezik: egyre jellemzőbb a szétagoltság, amely még inkább kedvez a *network értékesítésnek*. Azaz egy-egy nagybani eladó termékét több unciás eladó vagy utcai disztribútor is forgalmazza. Manapság az internet elterjedtségét és a netmarketing lehetőségét kihasználva a drogpiacon alsóbb szintű disztribúciós piaci tevékenységének jelentős része ezen a tevékenységi csatornán zajlik. Sok esetben a vevő és az eladó csak virtuális szereplő.¹⁴ Az interneten történő értékesítési forma főleg az új pszichoaktív anyagok esetében jellemző. Az EMCDDA jelentése szerint ez a piac jelenleg olyan opportunisták által uralt, akik a profitjukat az internetről szerzik be a termékeik reklámozásával és eladásával. Azonban az Europol jelentése alapján az új pszichoaktív anyagok kereskedelme összefüggésbe hozható az illegális kábítószerek kereskedelmével, amely arra utal, hogy a szervezett bűnözés elkezdett érdeklődést mutatni a piacnak ezen

¹² RITTER Ildikó 2013.: 73-74.

¹³ Dr. KERTÉSZ Imre 1995: 31-32.

¹⁴ RITTER Ildikó 2013.: 74-75.

szegmense iránt.¹⁵ Erre utal az is, hogy az ellenőrzés alatt álló kábítószerket a legális hangulatjavító szerekben is kimutatták. Például 2011-ben a PMMA-t, amelyet az Európai Unióban 2002-ben ellenőrzés alá vontak az általa okozott egészségügyi károsodások miatt, azonosították olyan termékekben, amelyeket legális hangulatjavító szerként értékesítettek az MDPBP nevű szintetikus katinonnal együtt. Ugyanekkor a kábítószer az illegális piacon is megtalálták tableta formájában ecstasyként, vagy pedig por formájában speedként, azaz amfetaminként, néhány esetben MDPBP-vel kombinálva.¹⁶

A szervezett bűnözéssel szembeni büntető anyagi jogi válaszlépések

A szervezett bűnözés elleni hatékony válaszlépés első lépcsőfoka az, hogy sor kerül a bűnszervezet anyagi jogi definiálására. A törvényben világosan meg kell határozni, mi minősül szervezett bűnözésnek, bűnszervezetnek. A kriminológiai fogalmakkal óvatosan kell bánni, mivel a túl sok elemből álló fogalom a sikeres bizonyítás gátját jelentheti. Ennek pragmatikus haszna vitathatatlan, mivel a jogalkalmazás ezzel tudja a jogbiztonságot megvalósítani.¹⁷

Az Egyesült Nemzetek keretében, Palermóban, 2000. december 14-én létrejött, a nemzetközi szervezett bűnözés elleni Egyezményt a 2006. évi CI. törvény hirdette ki. A nemzetközi szervezett bűnözés hatékonyabb megelőzésére és leküzdésére irányuló együttműködést elősegíteni hivatott egyezmény meghatározásában:

- *szervezett bűnözői csoport*: bizonyos ideig fennálló, három vagy több főből álló strukturált csoport, amely összehangoltan működik egy vagy több, a jelen Egyezményben meghatározott súlyos bűncselekmény elkövetése céljából, közvetlen vagy közvetett módon pénzügyi vagy más anyagi haszon megszerzésére törekedve;
- *súlyos bűncselekmény*: legalább négy év szabadságvesztéssel vagy súlyosabb büntetéssel büntethető bűncselekményt megvalósító magatartás (2. cikk).

Az Egyezmény alkalmazási területe a súlyos bűncselekmények megelőzésére, felderítésére, nyomozására és üldözésére terjed ki,

¹⁵ Emmanuel LAHALE – Magali MARTINEZ – Agnès CADET-TAIROU 2013.: 3.

¹⁶ EU DRUG MARKETS REPORT | A STRATEGIC ANALYSIS 2013.: 111.

¹⁷ BERTA Krisztina 2006.: 424.; valamint Dr. FINSZTER Géza – dr. MÉSZÁROS Ádám 2012.: 28.

amennyiben a bűncselekmény nemzetközi jellegű és szervezett bűnözői csoport vesz benne részt. A bűncselekmény akkor *nemzetközi jellegű*, ha

- azt több, mint egy államban követik el;
- azt egy államban követik el, de előkészítésének, tervezésének, irányításának és ellenőrzésének jelentős részét egy másik államban végzik;
- azt egy államban követik el, de olyan szervezett bűnözői csoport vesz benne részt, amely egynél több államban folytat bűnöző tevékenységet; vagy
- azt egy államban követik el, de jelentős hatással van egy másik államra nézve (3. cikk).

Az egyezmény továbbá rendelkezést tartalmaz a szervezett bűnözői csoportban való részvétel bűncselekménnyé nyilvánítására.

Az Európai Unió szervezett bűnözés elleni küzdelemről szóló 2008/841/IB tanácsi kerethatározata meghatározza a szervezett bűnözés két alapfogalmát, mely szerint:

- *bűnszervezet*: olyan kettőnél több személyből álló, hosszabb időre létrejött szervezett csoport, amely összehangoltan működik, és amelynek célja az, hogy legalább négy évig terjedő szabadságvesztéssel vagy szabadságelvonással járó intézkedéssel vagy annál szigorúbb szankcióval büntetendő bűncselekményeket kövessenek el közvetlen vagy közvetett pénzügyi vagy egyéb anyagi haszonszerzés érdekében;
- *szervezett csoport*: olyan csoport, amelyet nem véletlenszerűen hoztak létre valamely bűncselekmény közvetlen elkövetésére, és amelyben nem szükségszerű, hogy a tagoknak formálisan meghatározott szerepe legyen, hogy a tagság összetétele állandó legyen, vagy, hogy a csoport kidolgozott szervezeti felépítéssel rendelkezzen (1. cikk).

A kerethatározat szintén meghatározza a bűnszervezetben való részvételhez kapcsolódó bűncselekményeket, és a hozzájuk fűződő szankciókat.¹⁸

A magyar jogrendszer kapcsán elmondható, hogy Magyarország az Európai Unió tagja és a taggá válást megelőzően harmonizálta jogrendszerét és intézményi rendszerét az uniós követelményekkel.

¹⁸ Dr. FINSZTER Géza – dr. MÉSZÁROS Ádám 2012.: 13-15.

A büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény értelmező rendelkezései között a 459. § (1) bekezdésének 1. pontja szerint *bűnszervezet*: három vagy több személyből álló, hosszabb időre szervezett, összehangoltan működő csoport, amelynek célja ötévi vagy azt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetése.

A bűnszervezet megállapítása esetében hat tényezőt szükséges vizsgálni. Mind a hat feltétel együttes megléte szükséges ahhoz, hogy a bűnszervezet létrejöhessen.

1. A bűnszervezetnek *három vagy annál több személyből* kell állnia. Ennek kapcsán ki kell emelni, hogy nem szükséges, hogy mind a három személy a bűncselekmény tettesként való elkövetője legyen, ugyanúgy megalapozza a bűnszervezetben való részvételt a részesi elkövetés is.
2. A bűnszervezetnek *hosszabb időre* kell létrejönnie. A hosszabb idő nem feltétlenül foglalja magában a bűnszervezet ténylegesen hosszabb ideje való működését. Elegendő, ha e vonatkozásban az elkövetők elképzelései és tervei vonatkoznak hosszabb időt igénylő együttműködésre.
3. A bűnszervezet megállapításának további eleme a *szervezett működés*. A szervezett működés az adott csoporton belüli hierarchiát, működési elvet, akár a határozott rend, szabályok szerinti működést jelenti.
4. A szervezettséghez kapcsolódik, hogy a bűnszervezetnek *összehangoltan* kell működnie. Az összehangolt működés jelenti a munkamegosztást, az együttműködést.
5. A fogalom meghatározásának további kötelező része maga a *csoport*. A csoport fogalmi eleme és feltétele az együttes bűnelkövetést jelöli.
6. A bűnszervezet *célja*, hogy ötévi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekményeket kövessenek el.

A 4/2005 büntető jogegységi határozat kimondja, hogy azzal szemben is alkalmazhatók e következmények, akik eseti jelleggel, akár egyetlen cselekményt tettesként vagy részesként valósít meg.¹⁹

¹⁹ http://ejegyzet.hu/pluginfile.php/19242/mod_srom/content/3/lecke_lap1.html

A szervezett bűnözés elleni eljárásjogi és kriminalisztikai eszközök

A szervezett bűnözés elleni védekezésnél nagy jelentősége van a szervezetről szóló információknak, ismereteknek. A bűnszervezet keretében megvalósított kábítószer-kereskedelem számos olyan, a konszenzusos szervezett bűnözésre jellemző jegyet visel magán – így pl. áldozat nélküli bűncselekmény, nincs sértettje – amelynek következtében a hagyományos szituációs bűnmegelőzés eszközei, mint pl. bűnözési térkép készítése, térfigyelő kamerák telepítése vagy fokozott rendőri jelenlét alkalmazása, csak korlátozottan érvényesülhetnek, és legfeljebb az utcai dílerek, terjesztői hálózat alsó szintén elhelyezkedő kereskedők kézre kerítésére elegendők.

A hálózat mélyrehatóbb felderítéséhez és a szervezett kábítószer-kereskedelem elleni hatékonyabb fellépéshez, a bűnszervezetek számára nagyobb mértékű veszteség okozásához, esetleges felszámolásukhoz titkos nyomozási eszközök alkalmazása szükséges. Követelmény ugyanakkor a garanciák érvényesülése, ügyészi és bírói kontroll, valamint a bíróság előtti közvetlen megismerhetőség.

A bűnszervezetek égisze alatt elkövetett kábítószer-kereskedelemmel szemben a kriminalisztikának is ki kell dolgoznia azokat a törvényekkel is összhangban álló taktikai ajánlásokat, amelyek látványos eredményre vezetnek a kábítószer-kereskedelem elleni harcban. Az adott bűncselekmény tudomásra jutásánál és eredményes felgöngyölítésénél a felderíthetőség és a bizonyíthatóság kritériumai határozzák meg azt, milyen eljárási rendre, illetve eszközökre, módszerekre van szüksége a bűnüldöző hatóságoknak.

A kínálati oldali kábítószer-bűncselekmények esetén a szervezett bűnözés elleni fellépés szempontjából az alkalmazható krimináltaktikai eszközök és módszerek közül kettőt szeretnék kiemelni. Az egyik a pénzügyi nyomozás (pénzügyi tranzakciók, gazdasági tevékenység folyamatos figyelemmel kísérése), a másik pedig a kapcsolathálózati-elemzés (*social network or link analysis*).

A kapcsolathálózati-elemzés

A kapcsolathálózati-elemzés olyan szociológiai módszeren alapul, amely a hálózati viszonyok kifejlődésében egyszerre képes megragadni a csoportalakzatokban testet öltő strukturális kényszereket és azokat az

egyéni cselekvéseket, amelyek eredőjeként e strukturális kényszerek maguk is folyamatosan módosulnak.²⁰ Ez a szociometriából építkező, de annál komplexebb, nagyobb közösségek vizsgálatára alkalmas módszertan, mellyel komplex módon tudjuk leírni vizsgált közösségi hálózatok működését.

A társadalmi kapcsolatháló elemzés, a hálózati elvű megközelítés a szociológia egyik legfiatalabb irányzata. A hálózatnak nevezett rendszerek csúcsokból (az egyes elemek) és élekből (a köztük levő interakciók) állnak – ezek a *gráfok* (a hálózatok matematikai leírása). A kapcsolatháló-elemzés az egyének viselkedését mikro-, az egyének közötti kapcsolatokat és a köztük lévő interakciókat makroszinten vizsgáló tudományterület. A leggyakrabban vizsgált társas kapcsolatok a kommunikáció, a tanácsadás, befolyásolás, a barátság, a bizalmi kapcsolatok.

A kapcsolatháló elemzés a szociometriából indult, de annál bonyolultabb, időben is változó, nagyobb közösségek vizsgálatára alkalmas módszertan. ezért különbözik is a szociometriától. A különbség legfőképpen az elemzési egységek és a relációk általánossági fokában ragadható meg. A szociometria a mikroközösségekhez tartozó egyéneket és a rokonszenv–ellenszenv kapcsolatokat helyezi előtérbe. A szociometria által vizsgált közösségek minden esetben egyértelmű és világos határokkal rendelkeznek. A kapcsolatháló elemzés ezzel szemben tágítja az elemzési lehetőségek határait: ezek az egyénektől a társadalmi szervezeteken keresztül egészen a társadalmi rendszerekig terjedhetnek. Ezen kívül a kapcsolatháló elemzők különböző tartalmi relációkat – így adásviteli, politikai szerveződéseket, rokoni, gazdasági, szövetségi, kölcsönzési kapcsolatokat – is vizsgálhatnak.

A kapcsolatháló elemzés során az adatokat mátrixokba kódoljuk, és szociográfokat és szociomátrixokat hozunk létre. A kapcsolatháló elemzés során a főbb mérőszámok, melyekkel az elemzők dolgoznak az úgynevezett sűrűség mutató (a megvalósuló kapcsolatok aránya az összes lehetséges kapcsolathoz viszonyítva), a centralitás mutatók, melyek a kapcsolatok különböző szempontú birtoklása alapján a presztízst, és az adott közösségben elfoglalt státuszt mutatják. A kapcsolatháló elemzési számítógépes programok alkalmasak egy-egy nagyobb csoport klikkjeinek és alcsoportjainak felrajzolására és megjelenítésére is.

A hálózati megközelítés további előnye, hogy az adott hálózati struktúrákat, a közösségeken belül kialakuló attribútumokat dinamikusán,

²⁰ RITTER Ildikó 2013.: 59.

a változásokon keresztül is képes vizsgálni: a kapcsolatok és a környezet folytonosan változó mozgása mentén.²¹

Kapcsolat-hálózati elemzés alkalmazása lehetővé tenné az illegális drogpiacon strukturális felépítésének feltérképezését, mivel képes az illegális kábítószerpiacon strukturális változásainak, illetve a piaci szereplők magatartásainak értékelésére.

Drogpiacon szerepek

Dél-Amerikában, a kolumbiai piacon a *multilevel marketing* jellemző. Több piacvezető befektetővel (drogbárók) jellemzően egy-egy vezető disztribútor áll csak kapcsolatban, aki aztán saját maga rendelkezik közvetlenül utcai elosztókkal, illetve – még egy szintet beépítve – maga irányít olyan közvetítőket, akik az utcai disztribútorokhoz juttatják el az árut.

Ausztráliában, Nagy-Britanniában és az Egyesült Államokban végzett kutatások eredményei azt mutatták, hogy az illegális drogpiacon relatíve kevés csoport népesíti be. Az illegális drogpiacon sokkal inkább fragmentált és kompetitív, semmint monopolisztikus. Hiányzik a filmekből jól ismert maffia-szerű, szervezett bűnözői csoport, amely uralja és irányítja az illegális drogpiacon. Valójában az illegális drogpiacon struktúrája felosztja magát kis gazdasági vállalkozók között, rámutatva arra, hogy a legális üzlettel összehasonlítva a kriminális üzlet könnyebb kezdetnek tűnik, hiszen kevesebb beruházást igényel. Ez a tény valószínűleg a legvonzóbb eleme annak, hogy egyesek az illegális üzletek felé orientálódnak.²²

A magyar drogpiacon

A kereskedés szintjei

Az európai és így a magyar kábítószer-kereskedelmet és drogpiacon is a nagyfokú fragmentáltság jellemzi.

Nem nagy, maffia-jellegű szerveződések vannak, hanem a kolumbiai „bébi-kartellek” nyomán „bébi-network-ök” fordulnak elő. Nem beszélhetünk tehát egy vagy két nagy szervezett bűnözői csoportról, amely uralja és irányítja a hazai drogpiacon. Nagyon töredezett, létezik a kisebb csoportok közötti versengés, de léteznek alig pár emberből álló –

²¹ <https://hu.wikipedia.org/wiki/Kapcsolath%C3%A1ll%C3%B3-elemz%C3%A9s> 2016.03.28.

²² RITTER Ildikó 2013.: 75., 124-125.

bár széles kapcsolati hálóval rendelkező – bandák is. A csoportok, bandák belső struktúrája sem homogén. Akár több csoport is alkalmazhatja ugyanazt a dílert vagy futárt.²³

A kábítószer-kereskedelem három szinten zajlik Magyarországon:

Az első a klasszikus díleri szint. A dílerek kisebb keresetűek, csak a saját kis körükben terjesztenek, jellemzően néhány baráti társaság vagy a tágabb ismeretségi kör ellátásáról van szó. Ez kb. 20-50 végfelhasználót, azaz fogyasztó állandó vevőt jelent. Általában a díler is függő fogyasztó. Minimális, 5-10%-os árréssel tud dolgozni, sokszor csak a saját fogyasztására és a megélhetésére való pénzt keresi meg. A díler ritkábban önálló, gyakrabban valakinek az „embere”, aki terjesztőnek vagy kereskedőnek dolgozik, tehát alkalmazott.

A második szinten helyezkedik el a terjesztő, aki közepes keresettel rendelkezik (kb. 1-1,5 millió forint havonta), ő a dílereket látja el anyaggal kb. 5-15 főt. Rendszerint tárolja is a kábítószereket, és körülbelül 20% körüli árréssel tud dolgozni. A terjesztők jellemzően csak alkalmi fogyasztók.

A harmadik szint a kereskedő, aki az anyag nagybani beszerzését intézi, gyakran kezeli a futárokat is. A komoly befektetéseket is ők adják, vagyis a nagy mennyiségű áru beszerzésének a költségét és kockázatát is vállalják. 50-70%-os haszonkulccsal dolgoznak. A kábítószerek kimérését, felütését is általában ők végzik. A terjesztőkkel állnak csak kapcsolatban, a dílerekkel és a fogyasztókkal nem. Sokan közülük még alkalmi szinten sem kábítószer-fogyasztók.

A drogiaci struktúrában belül nem jellemző a mobilitás. Ritkán azonban a következő három formában történhet változás: a dílerből jellemzően nem lesz sem terjesztő, sem kereskedő, csak akkor jut feljebb, ha nem fogyaszt. A terjesztőből több alkalommal lesz kereskedő, viszont akik kábítószerfüggővé válnak, azok lecsúsznak a díleri szintre. A kereskedők általában őrzik a pozíciójukat, azonban a fogyasztás itt is okozhatja a lecsúszást.

A futároknak két alaptípusa van, a saját haszonra, szükségletre szállító-dolgozó és a megbízott, akit valaki szállítani küld. A küldött futár sokszor nem is tudja, hogy mit és mennyit szállít. Gyakori, hogy nagyobb mennyiségű anyagért több futárt is kiküldenek, figyelemelterelés vagy a szállító személy megbízhatóságának megfigyelése céljából.²⁴

²³ RITTER Ildikó 2013.:125., 130.

²⁴ 2010-es ÉVES JELENTÉS az EMCDDA számára 158.

Az Országos Rendőr-főkapitányság elemzése szerint, a bűnügyi hírszerzés, valamint a nyílt büntetőeljárások adatai alapján elmondható, hogy hazánkban a kábítószer bűnözés területén két, egymástól jellegzetességeik alapján elkülöníthető specializált bünszervezeti forma alakult ki.

Az egyik a hagyományos értelemben vett bünszervezetek, amelyek nem egyes bűncselekmény-típusok elkövetésére specializálódtak, de többszintű, jól strukturált rendszerben működnek. Tevékenységüket nemcsak hazánkban, hanem külföldön is folytatják, kiterjedt külföldi kapcsolatokkal rendelkeznek. Ezeknél a csoportoknál a visszaélés kábítószerrel bűncselekmény nem elsődleges jövedelemszerző tevékenység. A felhalmozott, illegális úton szerzett tőkét eseti jelleggel kábítószerben kívánják „megforgatni”, az így szerzett extraprofitot pedig legális vagy féllegális vállalkozásokba fektetni.

A másik típus a specializált bünszervezet, az állandósult szervezett, vagy szervezetszerű bűnelkövetői csoport, amely a visszaélés kábítószerrel bűncselekmény típus elkövetésére szakosodott. Elsődleges jövedelemforrása ez a bűncselekményi kategória, ami mellett más jogsértő cselekményeket – jellemzően – járulékosan követ el.

Megállapítható mindkét szervezett elkövetési forma esetében az is, hogy azokban a vezető, irányító szerepeket rendszerint nem magyar anyanyelvű személyek látják el. Ez különösen jellemző a nagybani heroin kereskedelem piacát uraló tisztán idegen-ajkú személyek irányította bünszervezetekre. E körben meghatározó szerepet töltenek be a török, bolgár és koszovói albán elkövetői körök – Budapesten komoly populációval vannak jelen –, amelyek etnikai, családi, vérségi alapon szerveződnek. Tevékenységüket a hosszú évek alatt kialakult és rögzült munkamegosztás, konspiráció jellemzi. A bünszervezet szerveződésére a laza, sejtyszerű, horizontális struktúra jellemző. Ezen elkövetői kör által felhalmozott „piszkos pénz” jelentős részben visszaáramlik Törökországba, és ez biztosítja a kábítószer kereskedelem továbbélését. Hazánkban több török bűnözői csoport tevékenykedik, amelyek laza kapcsolatban állnak egymással, azonban együtt nem alkotnak különálló bünszervezetet, mivel a Törökországban székelő, egész Európára kiterjedő török szervezett bűnözői csoportok magyarországi részét képezik. Hozzájuk kapcsolódnak az elkövetés logisztikai feltételeit biztosító személyek, illetve az utcai kereskedelmet folytató vietnámi és magyar állampolgárok, akik legtöbbször maguk is függők, és többször álltak már eljárás alatt.

Budapesten külön vonalként kell foglalkozni a rendőri szerveknek a vietnámi szervezett bűnözői körökkel, akik komplett hálózatot

üzemeltetnek a nagybani beszerzéstől a fogyasztó részére történő értékesítésig. Tevékenységük szigorúan konspirált, köreiből együttműködőt bevonni lehetetlen, velük szemben a technikai hírszerző eszközökkel és saját erőből (megfigyeléssel) lehet információt szerezni.

A bűnözői csoportok irányítói már nem vagy csak ritkán, kivételes esetekben vesznek részt közvetlenül bűncselekmények elkövetésében. A korábban illegálisan megszerzett jövedelmüket legális vagy legálisnak látszó tevékenységekbe fektetik. Közvetlenül nem adnak utasítást a bűncselekmények végrehajtására, több lépcsőn keresztül valósul meg az irányítás. A csúcsvezetők legfeljebb az anyagi bázist biztosítják az extraprofit elérése érdekében.

A szintetikus kábítószeres tekintetében elmondható, hogy a csempészek elsősorban közúton, a határok hiánya miatt alacsony kockázattal, a marihuánával egyező módon hozzák Magyarországra a kábítószeret. Elsősorban a gépkocsikban kialakított rejtekhelyekben folyik a csempészet. A hazai elosztó hálózatok fejei jellemzően Hollandiában, Belgiumban szintén magyar állampolgárokkal vannak kapcsolatban. Ezeknek a külföldre települt személyeknek a nagy része korábban hazánkban folytatott kábítószer-elosztó tevékenységet, majd büntetőeljárás miatt vagy pusztán azért, mert itthoni tevékenységükkel komoly anyagi háttérrel teremtettek, külföldre települtek. Hollandiában valóságos magyar kolónia alakult ki, akik hazai kapcsolataikon keresztül szervezik a kábítószer csempészetét. A fogyasztói értékesítés terén is érezhető egyfajta átrendeződés. Míg korábban ezeknek a kábítószereseknek a nagy részét szórakozóhelyeken értékesítették, illetve vásárolták, addig ez mára jellemzően bejáratott dílereken útján, lakáson, illetve közterületen történik.

A kokaint tekintve Magyarország szerepe az úgynevezett futárkijáratások miatt jelentős: a hazánkban menekülteként tartózkodó, elsősorban nigériai állampolgárságú férfiak személyes kapcsolatot alakítanak ki magyar nőkkel és azok ismerőseivel, akik maguk működnek közre futárként vagy a hierarchiában feljebb lépve további futárokat szerveznek be. Dél-Amerikából nyeléssel vagy egyéb módon elrejtve Nyugat-Európába csempészik a kokaint, ahol azt a nigériai szervezőknek átadják. A hazai dílerek egyre inkább előnyben részesítik a kokain terjesztését. Ennek oka, hogy a fogyasztók köre sokkal szűkebb, exkluzívabb, zártabb, amely magasabb bevételt, kisebb lebukási kockázatot és állandó forgalmat jelent számukra.²⁵

²⁵ 2009-es ÉVES JELENTÉS az EMCDDA számára: 139-141.

Magyarországon és Budapesten a szintetikus kábítószeres a legnépszerűbb és leginkább fogyasztott szerek, amelyek kereskedelmével a legtöbb esetben más szerekkel párhuzamosan foglalkoznak az elkövetők. E kábítószer-típussal általában magyar nemzetiségűek kereskednek, ezért eredményesen alkalmazható velük szemben a humán hírszerzés. A szintetikus kábítószer csempésztésében és terjesztésében közreműködő elkövetői csoportok szervezettsége továbbra is növekszik, a szervezeten belüli munkamegosztás tovább differenciálódott (anyagi eszközöket biztosítók, kapcsolatokkal rendelkező szervezők, futárok, depóztatók, nagybani elosztók, kistételekben árusítók).

A Nyugat-Európából beáramló szintetikus kábítószeres csempésztéséhez rendszerint kapcsolódik marihuána és kokain is, amelyek a szintetikus kábítószeres terjesztői hálózatán keresztül jutnak el a fogyasztói réteghez. A szintetikus kábítószeresnél tapasztalt erősödő szervezettség a becsempésztésre szánt kábítószeres mennyiségének növekedéséhez, az illegális tevékenység hatékonyságának javulásához vezetett.²⁶ Egyre jellemzőbb a prekursorok internetes rendelése, elsősorban Kínából.²⁷

A vázoltakból következtetést tudunk levonni arra, hogy az egyes szervezett bűnözői körökkel szemben melyik módszertani verzió lehet a leghatásosabb. A heroin piac, mivel meglehetősen zárt török, bolgár, koszovói albán, vietnámi elkövetőkből tevődik össze, akik között magas fokú a konspiráció, nem lehetséges fedett nyomozó, informátor beépülése, csak külső megfigyelés jöhet szóba. Ezzel ellentétben az amfetamint, egyéb szintetikus szereket, valamint a kokaint forgalmazó bűnszervezetekbe alulról induló építkezéssel, humán hírszerzés útján (fedett nyomozó, informátor) sokkal könnyebb beépülni, mivel ezek a szervezett bűnözői csoportok sokkal nyitottabbak, és ezek általában a legnépszerűbb szerek is.

A bűnszervezetben elkövetett, ismertté vált bűncselekmények száma a kábítószer-kereskedelem terén

A bűnszervezetben elkövetett és kábítószer-kereskedelemmel összefüggésbe hozható bűncselekmények száma 1997 és 2002 között a következőképpen alakult. 1997-ben 1, 1998-ban 2, 1999-ben 3, 2000-ben 4, 2001-ben pedig 7 visszaélés kábítószerrel bűncselekmény miatt indult eljárás, amelyet bűnszervezetben követtek el.²⁸ 2007 és 2012 között az ismertté vált kínálati oldali kábítószer-bűncselekmények bűnszervezetben

²⁶ 2010-es ÉVES JELENTÉS az EMCDDA számára: 157..

²⁷ 2011-es ÉVES JELENTÉS az EMCDDA számára: 86..

²⁸ Dr. FINSZTER Géza – dr. MÉSZÁROS Ádám 2012.: 27-28.

történő elkövetése miatt csak az esetek 4,6%-ban történt vádemelés, miközben az ügyiratokban foglalt házi nyomozati iratokból, továbbá a rendőrség gyanúsított kihallgatási jegyzőkönyvéből megállapítható volt a bűnszervezet megléte, sőt a vizsgált ügyek 31,2%-ában a nyomozó hatóság bevádolta a gyanúsítottat vagy gyanúsítottakat bűnszervezet létrehozásával is. A rendelkezésre álló bizonyítékok azonban nem volt elégségesek a váderedményességhez.

Ennek egyik oka, hogy a bírósági tárgyaláson a bűnszervezet fennállása túlbizonyítást igényel. Mivel az ügyész tevékenységét váderedményességgel mérik, így csak akkor fogja a vádiratban ezzel a minősítő körülménnyel vádolni az elkövetőt, amikor a túlbizonyítási kényszernek meg tud felelni a rendelkezésre álló bizonyítékokkal. A másik ok, hogy ügydöntő bizonyítékok beszerzésére a realizálást, elfogást megelőzően van leginkább lehetőség, az követően már esetleges és rendkívül nehéz. A felderítés során általában nem gyűjtenek részletes adatokat a célszemélyek pénzügyi tevékenységéről (adó- és bankszámlavizsgálat, pénzügyi tranzakciók folyamatos figyelemmel kísérése), így a kábítószer mellett jelentős anyagi eszközök elkobzására csak elvétve, véletlenszerűen kerül sor. A realizálás általában akkor történik, amikor nagy bizonyossággal lefoglalható nagyobb mennyiségű kábítószer. A hálózat felderítése és működésképtelenné tétele másodlagos, az anyag illegális drogpiacon jutásának megakadályozása a legfőbb cél. Vagyis a probléma a rossz időzítéssel van. A rendőrség nem törekszik a nyomozás kiterjesztésére, megáll az éppen elfogott futárnál, elosztónál. Inkább a tartást nyomozza ki, mert az sokkal egyszerűbb. A hálózat felderítése azonban ezt követően lehetetlen.²⁹

A pénzügyi nyomozásban rejlő lehetőségek

A pénzügyi nyomozással lehetne a legnagyobb anyagi veszteséget okozni a kábítószer-kereskedelemmel foglalkozó szervezett bűnözői csoportoknak. A cél ez esetben az, hogy kábítószer nagy tételben árusító személyt lehessen azonosítani. A pénzügyi nyomozás meglehetősen időigényes tevékenység, amelyet a nyomozó hatóság saját erőforrásaiból nem képes hatékonyan megvalósítani, ezekben az esetekben szükség van gazdasági, pénzügyi szakember bevonására is.³⁰ A kínálati oldali kábítószer-bűncselekmények esetén alkalmazott pénzügyi nyomozás során a *corpus delicti* jellemzően – a lefoglalt kábítószer mellett – a

²⁹ RITTER Ildikó 2013.: 45., 57., 77.

³⁰ RITTER Ildikó 2013.: 59.

kábítószer-kereskedelemből származó előny, aminek felkutatása az eljárás egyik legfontosabb feladata. A nyújtott előny legáltalánosabban anyagi természetű, rendszerint a legjobban eltüntethető, sajátként beállítható, általános egyenértékes: a készpénz. A vizsgálat során mindig két kérdés tisztázására kell törekedni:

- milyen legális jövedelmi, vagyoni viszonyok jellemzik a terheltet;
- kimutathatók-e a vagyonában olyan elemek, amit a fentiek nem fednek le.

A legális forrásokkal nem fedezett jövedelmek kimutatása érdekében a lehető legszélesebb körben fel kell mérni a terhelt vagyoni helyzetét, aminek keretében adatokat kell bekérni:

- az adóhatóságtól (az adóbevallásait, milyen összegű jövedelem után adózott);
- földhivataloktól (az ingatlantulajdonát illetően);
- önkormányzatoktól (adó és értékbizonyítvány formájában, pl. az adott ingatlan értékére vonatkozóan);
- pénzügyintézetektől (folyószámla forgalmát, megtakarítását, tartozásait);
- gépjármű-nyilvántartásból (a tulajdonában álló járműveket illetően);
- környezettanulmányt lehet készíteni az életkörülményeiről, életmódjáról;
- házkutatás keretében is meg kell kísérelni a nagyobb összegű készpénz, illetve egyéb ismert anyagi előny megtalálását.

A folyószámla-kivonatok bekérése a számlavezető hitelintézetektől elengedhetetlen minden olyan esetben, amikor adat merül fel arra nézve, hogy a terhelt hosszabb ideje, esetleg szervezeten folytatta a tevékenységét. A folyószámla-kivonatok adatainak elemzésére a területi szervek elemző osztályai megfelelő számítógépes programmal rendelkeznek, amennyiben szükséges, gazdasági, pénzügyi szakembereket is be lehet vonni az elkövető gazdasági, pénzügyi helyzetének feltárására. Ezek a folyószámla adatok nemcsak akkor támaszthatják alá a gyanút, ha nagyobb összegek forgalma mutatható ki a számlán, hanem az is árulkodó lehet, ha terhelt hónapokon át szinten egyáltalán nem is nyúlt a folyószámlára érkező jövedelméhez.

Egy-egy kínálati oldali kábítószer-bűncselekmény elkövetésére/megvalósulására vonatkozó gyanú különféleképpen juthat a nyomozó hatóság tudomására. Egyrészt nagyon sokszor megelőző eljárásra kerül sor, amikor az eljáró hatóság a formális eljárás megindításához szükséges konkrétsági szintig tisztázza a legfontosabb adatokat. Más ügyekben

folytatott nyomozások során is felmerülhetnek olyan adatok, amelyek kínálati oldali kábítószer-bűncselekmény elkövetésére utalnak. Előfordulhat az is, hogy eleve olyan minőségű adatok jutnak el a nyomozó hatósághoz, amelyek elegendőek a nyomozás elrendeléséhez. Ezek az adatok származhatnak társszervektől (pl. NAV), különböző ellenőrzési, felügyeleti funkciót ellátó szervektől (pl. ÁSZ, pénzügyintézetek).³¹

Kábítószer-bűncselekmény gyanújára utalhat pl., amennyiben pénzmosás megalapozott gyanúja miatt folytat eljárást a nyomozó hatóság. A pénzmosás ugyanis elsősorban a kábítószer-bűnözésből származó jövedelem legalizálását szolgálja, ugyanazt jelenti a kábítószeres kartellek számára, mint a nemzetközi pénzügyi operációk a legális multinacionális vállalatok számára.³² Az alvilágként is jellemezhető szervezett bűnözés rendszerint két úton próbál kapcsolatot teremteni a legális társadalommal: az egyik a korrupció, amikor magához zülleszt a jogszerűség talaján cselekvőket, a másik pedig a pénzmosás, amikor a saját bűnös tevékenységének gyümölcseit kívánja legalizálni. Mindkettőnek az a jellemzője, hogy időlegesen kénytelen kilépni a konspiráció védelméből, ezért a szervezett bűnöző tevékenység ilyenkor a leginkább leleplezhető.³³

A pénzmosás bűncselekmény nyomozása során az alábbi *bizonyítási szempontokra* kell figyelemmel lenni:

- milyen bűncselekményből származik a pénz;
- milyen módszerrel követték el a pénzmosást;
- ki az elkövető (amennyiben nem azonos az alapbűncselekmény elkövetőjével), illetve milyen jelekből tudhatta, hogy a pénz bűncselekményből származik;
- mi a pénzmosó beosztása és munkaköre;
- milyen tevékenységet folytatott az a szervezet, amelynek keretében elkövették a pénzmosást;
- mi lett a sorsa a legalizált, bűncselekményből származó vagyonnak;
- milyen haszna származott a pénzmosónak a tranzakcióból;
- mire alapozható a pénzügyi szolgáltató szervezetnél dolgozó elkövető ügyfél-azonosítási és bejelentési kötelezettségének elmulasztása (ha történt ilyen).³⁴

³¹ Dr. LÓCZI Zsolt 2009.: 19., 33-34.

³² Ministry of Foreign Affairs – Italy, Interministerial Consultative Group to Combat Illicit Drugs and Organised Crime, in collaboration with International Scientific and Professional Advisory Council of the United Nations Crime Prevention and Criminal Justice Programme – ISPAC: Looking at the Present to prepare for the Future. Milano. 1994. p. 41. Idézi: Dr. KERTÉSZ Imre 1995.: 32.

³³ Dr. FINSZTER Géza – dr. MÉSZÁROS Ádám 2012.: 5.

³⁴ VIDÉKINÉ FARKAS Anikó: A pénzmosásról (Ügyészek Lapja 1995. 2. szám 27–28. oldal). Idézi: PINTÉR Beatrix 2013.: 1.

A pénzmosás alatt kell értenünk minden olyan jogi folyamatot vagy tevőleges magatartást, amellyel az elkövető elleplezi az illegális cselekményből származó bevételének létét, e bevételek forrását vagy jogellenes forrását azzal a céllal, hogy a legalitás látszatát keltse, és mint látszólag legális vagyont áramoltassa be a legális gazdasági és pénzügyi világba.³⁵ A folyamat sokféleképpen elképzelhető, 4 közös elem azonban minden pénzmosásban megtalálható: 1. célja a pénz valódi eredetének és tulajdonosának elfedése; 2. a pénz formája megváltozik; 3. törekednek az eljárás nyomainak eltüntetésére; 4. valaki folyamatosan szemmel tartja a folyamatot.³⁶ E folyamatot a kriminológiában leggyakrabban három fázisra szokták bontani, amelyeket az elhelyezés, rétegzés/bújtatás és integrálás elnevezéssel illetik.³⁷ A háromfázis-modell alapján a pénzmosás folyamata a következőképpen írható le:

1. Elhelyezés:

Ennek a szakasznak az a célja, hogy az összegyűlt jelentős mennyiségű készpénzt bejuttassák a pénzügyi rendszerbe. Ez jellemzően büntetlen előéletű közvetítők felhasználásával történik, akik az azonosítási kötelezettség alsó határa alatti összegekben pénzt helyeznek el egy vagy több számlán. Az elhelyezés megkönnyítésére a „piszkos pénzt” gyakran nagy készpénzforgalmú helyek bevételei közé elegyítik. (pl. mosoda, autómosó, kaszinó, áruház). A gyorsabb ügymenet és a költségek csökkentése érdekében gyakran használnak hamis dokumentumokat. Fontos kiemelni, hogy a pénz ebben a szakaszban fedezhető fel a legkönnyebben, ez a pénzmosás legkényesebb része.

2. Rétegzés/Bújtatás

Az a rétegzés célja, hogy az illegális jövedelem elváljon az eredeti forrásától, a bevételeket úgy rejtsék el, hogy a jövedelem megszerzője és az illegális pénz között ne lehessen kapcsolatot találni. Ezért komplex pénzügyi tranzakciók segítségével kideríthetatlenné teszik a pénz eredetét. Jellemzően többszörösen összetett, fiktív tranzakciókat hoznak létre offshore és fantomtársaságok között. Az egymást keresztező, fedő műveletek nehezen kibogozhatóvá, szinte követhetatlenné teszik a pénz útját. Amennyiben valahol egy nyomozó pénzmosásra utaló nyomokat talál, akkor több országon át kell követnie a nyomokat, ahol minden alkalommal engedélyek tucatjait kell beszereznie a nyomozáshoz.

³⁵ Az Európai Büntetőjog Kézikönyve 2008.. 508.

³⁶ <https://hu.wikipedia.org/wiki/P%C3%A9nzmos%C3%A1s> (2016.05.29.)

³⁷ Az Európai Büntetőjog Kézikönyve 2008.: uo.

Azonban ez időigényes, és ezalatt a pénzmosás nyomait teljes körűen el lehet tüntetni.

3. Integrálás

Ebben az utolsó fázisban a pénz eredete már szinte kideríthetetlen, mivel a pénzmosó törvényes jövedelemként tünteti fel a vagyonát, sőt a teljes biztonság érdekében még adót is fizet utána. Mivel a pénz eredetéhez ilyenkor már nem férhet kétség, a megtisztított pénzt gond nélkül vissza lehet juttatni a gazdaságba és legális üzletbe lehet fektetni.

A legismertebb pénzmosási technikák közül az alábbiakat emelhetjük ki példaként: 1. adó túlfizetése, 2. élet-és vagyonbiztosítás, 3. radikális túlszámlázás, 4. ékszerek vásárlása, 5. szerencsejátékban való részvétel, 6. fedővállalkozások és fantomcégek.³⁸

E fenti hármast az USA-ban alkalmazták elsősorban a kábítószer-bűnözés kapcsán megvalósuló pénzmosásra. Az USA-ból származik az a felismerés is, hogy a szervezett kábítószer-bűnözéssel szemben leghatásosabban úgy lehet fellépni, ha a bűnbandák rendelkezésére álló anyagi eszközöket próbálják meg elvonni. Ennek egyik eszköze a pénzmosás cselekményének kriminalizálása. Ez a lépés csak a második volt az USA-ban, mivel ezt megelőzően a pénzügyi szektor számára írtak elő különféle preventív kötelezettségeket a pénzmosás elleni hatásos fellépés érdekében – pl. jelentési kötelezettséget első lépésként a bankok, majd minden USA-ba ki- és beutazó magánszemély számára, akik meghatározott összeghatár feletti készpénzt vittek magukkal. A bűnözők a bűncselekmény elkövetése előtt mérlegelnek: meghaladja-e a bűncselekményből származó várható haszon az elkövetéssel együtt járó költségeket, ideértve a lebukás kockázatát és az elkövetéshez szükséges ráfordításokat. A törvényhozó kezdetben a „kiadási oldal” emelésével (bűnszervezet létrehozásának kriminalizálása, büntetési tételek emelése) próbált gátat vetni a szervezett bűnözés terjedésének. Azonban a szervezett bűnözés egyik ismertetőjegye, hogy az egyes tagokat nagyon gyorsan lehet pótolni, ha a tag büntetőjogi felelősségét megállapítaná a bíróság. Ha a bevételi oldal tényezőit helyezük előtérbe, akkor a megszerzett óriási összegek felhasználásának esélyét kell minimálisra csökkentenünk. Ilyen törekvések jegyében vált büntetőjogi tényállássá a pénzmosás, és ezzel párhuzamosan indult meg a felhalmozott értékek elvonására, a vagyon elkobzására vonatkozó szabályozás újragondolása is.

³⁸ <https://hu.wikipedia.org/wiki/P%C3%A9nzmos%C3%A1s> (2016.05.29.)

Magyarország ennek érdekében megalkotta a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2007. évi CXXXVI. törvényt. A törvény célja annak megakadályozása, hogy egyrészt a bűncselekményből származó pénzeket a pénzmosás szempontjából veszélyeztetett tevékenységeken keresztül tisztára mossák, másrészt a terrorizmus anyagi eszközökkel történő támogatásának is gátat kíván szabni. A törvény a pénzmosás elleni fellépésben a kockázatalapú szabályozási modellt vezette be. Eszerint a korábbi ügyfél-azonosítási kötelezettség helyébe az ügyfél-átvilágítási kötelezettség lépett (6-11. §), amely eltérő intézkedések alkalmazását teszi lehetővé, attól függően, hogy az egyszerűsített (12-13. §), illetve fokozott ügyfél-átvilágítás (14-17. §) esete áll-e fenn. A törvény az ügyfél-átvilágítás esetét 500.000,- forint összeghatárhoz köti. A kötelezetti kört illetően a törvény hatálya kiterjed valamennyi árukereskedelmi tevékenységet folytató szolgáltatóra, amennyiben a fenti összeghatárt meghaladó készpénzfizetést fogad el.³⁹ A rendszer lényegét tekintve úgy működik, hogy a pénzügyi szolgáltatók folyamatosan figyelik a tranzakciókat, és ha meghatározott tiltólistákon szereplő személyek neve feltűnik, azonnal bejelentést tesznek a NAV PEII-nek.⁴⁰

A pénzmosás tekintetében az elmúlt évtizedekben a szervezett bűnözésnek a bűnözői életvitel gazdasági hátterét, pénzügyi biztonságát és leleplezésének konspirációját felszámolni hivatott büntető rendelkezések nem igazán bizonyultak hatékonyak. A bűnözésből származó illegális jövedelemnek a pénzügyi rendszer felhasználásával a legalitás látszatát keltő elfedése az alapcselekmény későbbi felderítését és bizonyítását is megghiúsíthatja. 2010-ben 17, 2011-ben 13, 2012-ben és 2013-ban 16-16 esetben, míg 2014-ben 21 esetben derítettek fel pénzmosást. A pénzmosás elleni küzdelem érdekében büntetendő cselekmény a pénzmosással kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztásának vétsége is. E vétség gyanúja miatt 2011-ben, 2012-ben és 2014-ben nem indult eljárás, míg arra a 2013. évben is csak egy esetben volt példa. Ezek az adatok arra utalhatnak, hogy a pénzmosás gyanúját keltő pénzügyi műveleteket az arra kötelezettek bejelentik.⁴¹

³⁹ Az Európai Büntetőjog Kézikönyve. 2008.: 508-509, 523, 526

⁴⁰ A pénz és bélyegforgalom biztonsága elleni bűncselekmények. A költségvetést károsító bűncselekmények. A pénzmosás. http://ejegyzet.hu/pluginfile.php/19243/mod_scrom/content/3/lecke8_lap1.html. 2014. 01.29. 15-18, 21-23.

⁴¹ B/4680 A legfőbb ügyész országgyűlési beszámolója az ügyészség 2014. évi tevékenységéről. http://www.mklu.hu/pdf/ogy_besz/ogy_beszamolo_2014.pdf (2016.04.05.) 9.

Összegzés, kitekintés

Komoly probléma, hogy presztízsharc dúl az ügyészség és a rendőrség között. Ha olyan ügyész jár el kínálati oldali kábítószer-bűncselekmények esetén, aki nem szakembere ennek a területnek, sokkal hajlamosabb felügyelni, mint kooperálni. Nem kérdez, nem dolgozik együtt a rendőrökkel, hanem utasít, kritizál, megró. Aki szakembere a területnek, eleve ismeri a rendőrök munkáját, sokkal inkább együttműködik, és vele is sokkal együttműködőbbek a rendőrök. A hatékony együttműködés alapja egymás tevékenységének kölcsönös megismerése, azaz hogyan zajlik a felderítés, milyen krimináltaktikai és krimináltechnikai eszközöket alkalmaz a rendőrség, *versus* milyen adatok, bizonyítékok szükségesek a sikeres vádképviselőhöz, milyen bizonyítékok állnak meg, lehetnek ügydöntőek, melyekkel bizonyítható a tárgyaláson kétséget kizáróan a kínálati oldali magatartás vagy éppen a bűnszövetség, bűnszervezet.⁴² Fontos lenne, ha közös képzések, konferenciák valósulnának meg bírák, ügyészek, rendőrök számára ezen a területen, és szükséges lenne a szakosodás. Továbbá az NNI mellett, a megyei rendőr-főkapitányságokon legalább 10 fős kínálati oldali kábítószer-bűncselekményekkel és internetes nyomozással foglalkozó *cybercrime* egységek felállítására lenne szükség. A 2012-ben történt szervezeti átalakítások miatt ugyanis jelenleg csak a Készenléti Rendőrség Nemzeti Nyomozó Irodájánál van olyan szervezeti egység 25 fővel, amely nevesítve kábítószer-elleni bűnüldözési tevékenységet végez. Ezt megelőzően a Budapesti Rendőr-főkapitányságnál is volt kijelölt szerv, amely 67 fővel végzett ilyen tevékenységet. Jelenleg a megyei (és budapesti) rendőr-főkapitányságok bűnügyi és felderítő osztályai végzik a kábítószer-bűncselekmények elleni eljárási cselekményeket a többi bűncselekmények nyomozása mellett, nincs erre a feladatra speciálisan kijelölt szerv.⁴³

A jogbiztonság növelése érdekében szükséges volna a titkos információgyűjtést és a titkos adatszerzést egy törvényben, a Be.-ben szabályozni, és az ügyész szerepét megerősíteni a titkos információgyűjtés során, azzal, hogy ügyészi felügyelet a titkos információgyűjtés során is alkalmazható legyen. Ugyanis az ügyészi felügyelet nélküli titkos nyomozásban nincsenek biztosítékok arra, hogy egyfelől alaptalanul senki ne legyen gyanúsítható, másfelől a bűncselekmény elkövetője ne kerülhesse el a felelősségre vonást, de arra sem, hogy senki ne váljon provokáció áldozatává. Az előbbieken felsorolt

⁴² RITTER Ildikó 2013.: 46-47.

⁴³ 2015-ös ÉVES JELENTÉS (2014-es adatok) az EMCDDA számára: 100.

követelmények teljesítése *de lege ferenda* olyan jogi megoldástól várható, amely egyértelművé teszi, hogy bűnüldözési célú titkos felderítés csak nyomozó hatósági jogkör birtokában végezhető, szabályozása pedig a büntetőeljárás törvény feladata.⁴⁴

Sokkal nagyobb hangsúlyt kell fektetni a hálózatok felderítésére, nem lehet megállni a futárnál, elosztónál, hanem kiterjedt pénzügyi nyomozást kell folytatni pénzügyi tranzakciók, a gazdasági tevékenység folyamatos figyelése révén, és ezáltal vagyonek Kobzással az összes kábítószer-bűncselekményből származó hasznót el kell vonni, amit vissza kellene forgatni a kábítószer-bűnözés elleni harcba. Ennek a lehetőségét a Be. is megteremti a vagyon-visszaszerzési eljárás jogintézményének bevezetésével. Maga a nyomozati tevékenység tehát nem merülhet ki bankszámla-kivonatok átvizsgálásában. A hálózatok felderítésénél pedig a kapcsolathálózati elemzés módszereire lehetne építeni az egyes pozíciók, kulcsszereplők meghatározásánál és kiiktatásánál. A titkosszolgálati kapacitások anyagi és technikai feltételeit is ebbe az irányba szükséges fejleszteni. Egy dán rendőr kutató szerint egy fejlett jogállamban az éves költségvetésből 5%-ot kell, hogy kapjon a rendészet. Ma Magyarországon ez 1,5-2%-ot tesz ki, ami alulfinanszírozottságra utal.⁴⁵

Az Európai Unió is felismerte, hogy a határon átnyúló szervezett bűnözés fő indítéka az anyagi haszonszerzés. Tekintettel arra, hogy az így szerzett anyagi haszon a még nagyobb nyereség érdekében a bűnözés további folytatására ösztönöz, e tevékenységek pénzügyi nyomainak felderítéséhez és elemzéséhez biztosítani kell a tagállamok közötti azoknak az információknak a gyors és hatékony cseréjét, amelyek a bűncselekményből származó jövedelmek és az egyéb bűnözői tulajdon felkutatását és lefoglalását eredményezhetik. Szoros együttműködésre van szükség a tiltott tevékenységből származó, esetlegesen elkobozható jövedelem vagy egyéb tulajdon felkutatásában is, ezért biztosítani kell az ilyen hivatalok közötti közvetlen kommunikációt.

A fenti célkitűzés elősegítése céljából az Európai Unió Tanácsa 2007. december 6-n, 2007/845/ IB számon határozatot (továbbiakban: Határozat) fogadott el a tagállamok vagyon-visszaszerzési hivatalai közötti, a bűncselekményből származó jövedelmek és a bűncselekményekhez kapcsolódó egyéb tulajdon felkutatása és azonosítása terén való együttműködésről. A Határozat kötelezi a tagállamokat arra, hogy 2008. december 18-ig hozzák létre, vagy jelöljék

⁴⁴ Dr. FINSZTER Géza – dr. MÉSZÁROS Ádám: A titkos felderítés új szabályozása. Kézirat. OKRI, Budapest, 2010. Idézi: RITTER Ildikó 2013.: 106.

⁴⁵ Dr. Finszter Géza kriminálisztikai előadása, ami 2011 novemberében hangzott el az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán.

ki saját nemzeti vagyon-visszaszerzési hivatalukat (továbbiakban: Hivatal).

A szakmai felkészítést követően 2009. elején a Rendőrség szerveiről és a Rendőrség szerveinek feladat- és hatásköréről szóló 329/2007. (XII. 13.) Korm. rendelet 8. § (2) bekezdése szerint a Nemzeti Nyomozó Iroda teljesíti a Határozatban foglalt kötelezettségeket. A kormányrendelet 2009. március 2-án lépett hatályba, tehát a Nemzeti Nyomozó Iroda Gazdaságvédelmi Főosztály Pénzügyi Visszaélések Elleni Osztály (továbbiakban: Osztály) egyik alosztálya (Vagyon-visszaszerzési Egység) ettől a naptól jogosult a tagállamok vagyon-visszaszerzési hivatalai közötti megkeresések intézésére. Ez azt is jelenti, hogy az Egység rendőri, tehát bűnüldöző szerv, amely az általános hatásköri szabályok szerint önállóan is folytathat nyomozást, illetve alkalmazhat adott esetben vagyoni kényszerintézkedést.⁴⁶

Mivel a kábítószer-bűnözés a nemzetközi szervezett bűnözés része, ami jellemzően határon átnyúló tevékenység, a hatékony és aktív rendészeti fellépéshez elengedhetetlen a két- és többoldalú nemzetközi kapcsolatok kialakítása, fenntartása és folyamatos fejlesztése. Biztosítani kell a kábítószer-bűnözés elleni rendőri egységek számára a napi szintű nemzetközi kapcsolattartást. Ebben meghatározó az Európai Unió 2014-2017-es súlyos és szervezett bűnözés elleni szakpolitikai ciklusában való aktív rendőrségi részvétel. Ezen időszakra szóló uniós prioritások előírják, hogy csökkenteni kell az EU-ban a szintetikus kábítószerrel előállítását, akadályozni kell a szintetikus kábítószerrel való kereskedelemben részt vevő szervezett bűnözői csoportok tevékenységét, csökkenteni kell az EU-ba irányuló kokain- és heroin-kereskedelmet, valamint akadályozni kell az EU-n belüli terjesztés elősegítésével foglalkozó szervezett bűnözői csoportok tevékenységét. Gyakoribbá kell tenni az európai uniós kezdeményezések alapján létrejövő operatív együttműködésben való részvételünket, valamint a határon átnyúló információcserét. Fokozni kell az Europol számára az információ-szolgáltatást, és aktívan igénybe kell venni a rendelkezésre álló európai elemző-értékelő kapacitásokat. Növelni kell a közös bűnfelderítő és nyomozócsoporthoz számát. Minden rendelkezésre álló nemzetközi információs csatornát (Interpol, SELEC, PCC SEE, kétoldalú kapcsolatok) és a jogszabályokban biztosított együttműködési formákat maximálisan ki kell használni az érdemi együttműködés további javítása érdekében. Aktív és kezdeményező fellépésre van szükség a nemzetközi szinten a kábítószer, a pszichoaktív anyagok és az ezekhez kapcsolódó termékek, technológiák

⁴⁶ PINTÉR Beatrix 2013.: 5.

országba áramlásának megakadályozása érdekében. Ehhez bővíteni szükséges a belügy-rendészeti kapcsolatainkat a jelenleg a legnagyobb kockázatot hordozó „Selyemút” országokkal. Ehhez szükséges a hatékony, érdemi, napi szintű bűnügyi együttműködést lehetővé tevő szerződéses kapcsolatrendszer bővítése, valamint a térségbeli információszerző kapacitások növelése (pl. összekötői pozíció létesítése, más uniós tagállamok térségben állomásozó összekötőinek igénybe vétele).⁴⁷ Álláspontom szerint a fentebb említett kínálati oldali kábítószer-bűncselekmények elleni keményebb fellépés megteremtésével, – ha nem is tudjuk felszámolni a jelenséget –, de képesek leszünk jelentősen visszaszorítani.

Felhasznált irodalom

Az Európai Büntetőjog Kézikönyve. Szerkesztette: Dr. KONDOROSI Ferenc – Dr. LIGETI Katalin. Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó, Budapest, 2008.

BERTA Krisztina: A szervezett bűnözés. In: Kriminológia – Szakkriminológia. Szerkesztők: Gönczöl Katalin – Kerezi Klára – Korinek László – Lévay Miklós. Complex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft., Budapest, 2006.

Csík Attila: A jelentős mennyiségű kábítószerrel visszaélés – mosonmagyaróvári és győri jogesetek tükrében. Belügyi Szemle 2003. évi 7-8. szám.

Dr. FINSZTER Géza – dr. MÉSZÁROS Ádám: Kutatási Részjelentés A Szervezett bűnözés nyomozásának tapasztalatai című kutatáshoz. Országos Kriminológiai Intézet, Büntető Jogtudományok Osztálya, Budapest, 2012. Kézirat.

Dr. KERTÉSZ Imre: Kábítószer-bűnözés I. rész. Jegyzetek egy vita margóján. Belügyi Szemle 1995. évi 11. szám

Emmanuel LAHALE – Magali MARTINEZ – Agnès CADET-TAIROU (2013): New psychoactive substances and the Internet: current situations and issues. Tendances No. 84 OFDT. <http://en.ofdt.fr/publications/tendances/new-psychoactive-substances-and-internet-tendances-84-january-2013/> (2015.10.10.)

Dr. LÓCZI Zsolt: A korrupciós jellegű bűncselekmények nyomozása. In: Kriminológiai Jegyzetek és Tanulmányok. Rendőrtiszti Főiskola, Kriminológiai Tanszék, Budapest, 2009.

⁴⁷ 80/2013. (X. 16.) OGY határozat a Nemzeti Drogellenes Stratégiáról 2013-2020. Tiszta tudat, józanság, küzdelem a kábítószer-bűnözés ellen: 25.

PINTÉR Beatrix: Vizsgálat a pénzmosás elleni fellépés büntetőeljárás jogi eszközei körében. Büntetőjogi Szemle 2013/1. szám. 1.

http://ujbtk.hu/wp-content/uploads/PDF_EPUB/bjsz_2013_1_cikk_pinter.pdf. (2016.04.05.)

RITTER Ildikó: A bűnüldözés és a büntető igazságszolgáltatás nagy kihívása: Kínálati oldali kábítószer-bűncselekmények felderítése és bizonyítása Magyarországon. Ügyészek a libikókán. Országos Kriminológiai Intézet, Kézirat, 2013.

TREMMEL Flórián – FENYVESI Csaba – HERKE Csongor: Kriminálisztika. Dialóg Campus Kiadó, Budapest – Pécs, 2009.

Hivatkozások

A pénz és bélyegforgalom biztonsága elleni bűncselekmények. A költségvetést károsító bűncselekmények. A pénzmosás.

http://ejegyzet.hu/pluginfile.php/19243/mod_srom/content/3/lecke8_lap1.html. (2014. 01.29.) 15-18.

B/4680 A legfőbb ügyész országgyűlési beszámolója az ügyészség 2014. évi tevékenységéről:

http://www.mklu.hu/pdf/ogy_besz/ogy_beszamolo_2014.pdf
(2016.04.05.)

EU DRUG MARKETS REPORT | A STRATEGIC ANALYSIS 2013, Common Report of the EMCDDA and EUROPOL, http://drogfokuszpont.hu/wp-content/uploads/EU_Drug_Markets_Report_20131.pdf, (2013.11.12.)

Dr. Finszter Géza kriminálisztikai előadása, amely 2011 novemberében hangzott el az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán:

http://ejegyzet.hu/pluginfile.php/19242/mod_srom/content/3/lecke_lap1.html. (2016.06.15.)

<https://hu.wikipedia.org/wiki/Kapcsolath%C3%A1l%C3%B3-elemz%C3%A9s> (2016.03.28.)

<https://hu.wikipedia.org/wiki/P%C3%A9nzmos%C3%A1s> (2016.05.29.)

2009-es ÉVES JELENTÉS az EMCDDA számára készítette: Nemzeti Drog Fókuszpont "MAGYARORSZÁG" Új fejlemények, trendek és részletes információk a kiemelt témákról REITOX http://drogfokuszpont.hu/wp-content/uploads/nr_09_hu.pdf. (2016. március 28.)

2010-es ÉVES JELENTÉS az EMCDDA számára készítette: Nemzeti Drog Fókuszpont "MAGYARORSZÁG" Új fejlemények, trendek és részletes

információk a kiemelt témákról REITOX http://drogfokuszpont.hu/wp-content/uploads/nr_10_hu.pdf (2016. március 28.)

2011-es ÉVES JELENTÉS az EMCDDA számára készítette: Nemzeti Drog Fókuszpont "MAGYARORSZÁG" Új fejlemények, trendek és részletes információk a kiemelt témákról REITOX http://drogfokuszpont.hu/wp-content/uploads/emcdda_jelentes_2011.pdf (2016. március 28.)

2015-ös ÉVES JELENTÉS (2014-es adatok) az EMCDDA számára készítette: Nemzeti Drog Fókuszpont "MAGYARORSZÁG" REITOX http://drogfokuszpont.hu/wp-content/uploads/EMCDDA_jelentes_2015.pdf (2015.11.21.)

80/2013. (X. 16.) OGY határozat a Nemzeti Drogellenes Stratégiáról 2013-2020. Tiszta tudat, józanság, küzdelem a kábítószer-bűnözés ellen

The relationship between organized crime and drug trafficking

Summary

This article is about the relationship between the criminal organizations and the drug trafficking. In the introduction I am writing about the general characteristics of the organized crime. Furthermore I mention the structure of the drug market. In fact, that the drug trafficking is one of the most profitable sectors operating in the black economy. In follow I deal with feasible criminal law, criminal procedure, forensic tools and investigative tactics and techniques, which can be successful against this crime, for example social network or link analysis, and financial investigations. Finally I am going to discuss those reforms, which would be necessary to more effectively combat against drug trafficking. For example I mention the reform to regulate controlled delivery.